

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นศาสนาที่มีอิทธิพลต่อการสรรค์สร้างสังคมและวัฒนธรรมไทยขึ้นมาเพื่อให้มีเอกลักษณ์ (Identity) เป็นของตนเองขณะที่พระพุทธศาสนาได้เข้ามาตั้งมั่นในดินแดนสุวรรณภูมิเป็นระยะเวลาอันยาวนานนับตั้งแต่สมัยของพระโสณะและพระอุตตระ พระธรรมทูตสายแรกที่เดินทางมาเผยแผ่หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาให้แก่ชาวไทยในสมัยนั้น ได้รับเอากรอบแนวคิดและหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และได้ปลูกฝังแนวคิดดังกล่าวให้อนุชนรุ่นหลังมาเป็นลำดับ เราจะพบว่าดินแดนใดที่พระพุทธศาสนาแผ่เข้าไปถึงดินแดนนั้นก็จะมีประเพณีวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นมา และผู้คนที่นับถือพระพุทธศาสนาในดินแดนนั้นๆ ก็จะยึดมั่นในคำสอนของพระพุทธศาสนาสืบต่อกันเรื่อยมา

พระพุทธศาสนานั้น เราถือกันว่าเป็นศาสนาประจำชาติ การถืออย่างนั้น เป็นประเพณีที่สืบต่อมาโดยถูกต้องตามสมควรแก่เหตุ คือ การที่พระพุทธศาสนากับชนชาติไทยได้มีความสัมพันธ์แนบแน่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งในทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ในทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของชนชาติไทยกับความเป็นมาของพระพุทธศาสนาเกี่ยวเนื่องกัน โดยเฉพาะนับตั้งแต่สมัยที่ชนชาติไทยมีประวัติศาสตร์อันชัดเจน ชาวไทยก็ได้นับถือพระพุทธศาสนาต่อเนื่องตลอดมา จนกล่าวได้ว่าประวัติศาสตร์ของประเทศไทย เป็นประวัติศาสตร์ของชนชาติที่นับถือพระพุทธศาสนา ในด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนไทยได้ผูกพันประสานกลมกลืนกับหลักความเชื่อ และหลักปฏิบัติในพระพุทธศาสนา ตลอดเวลายาวนานจนทำให้เกิดการปรับตัวเข้าหากัน และสนองความต้องการของกันและกัน ตลอดจนผสมกลมกลืนกับความเชื่อถือและข้อปฏิบัติสายอื่น ๆ ที่มีมาในหมู่ชนชาวไทย ทำให้เกิดมีระบบความเชื่อและความประพฤติปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาที่เป็นแบบของคนไทย โดยเฉพาะ อันมีรูปลักษณะและเนื้อหาของตนเอง ที่เน้นเด่นบางมุมบางด้านเป็นพิเศษ แยกออกได้จากพระพุทธศาสนาอย่างทั่วๆ ไป ซึ่งเรียกได้ว่า เป็นพระพุทธศาสนาแบบไทย หรือ พระพุทธศาสนาของชาวไทย (กาญจนานันท์ ประชาตฺ, 2560)

ชาวพุทธทุกคน จึงสำนึกในคุณค่าของพระพุทธศาสนา และได้ถ่ายทอด สืบทอดพระพุทธศาสนามาเป็นเวลา 2500 กว่าปีแล้ว การที่พุทธศาสนามีอายุยืนยาวมาได้ขนาดนี้ เป็นเพราะว่าพระบรมศาสดา คือ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า นั้น ได้ทรงวางแนวทางสำหรับการถ่ายทอด สืบทอดไว้เป็นอย่างดี โดยมีพระอริยสาวกทั้งหลาย พุทธบริษัทสี่ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา และพุทธศาสนิกชนทั่วไปได้ยึดถือเป็นแนวทาง นำมาประพฤติปฏิบัติ มาถ่ายทอด พระธรรมคำสั่งสอน อันประเสริฐจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งเป็นเวลา 2500 กว่าปีแล้ว วิธีการถ่ายทอด สืบทอดที่พระพุทธองค์ได้ทรงกำหนดไว้นั้น มี 4 ประการด้วยกัน ประการแรก พระพุทธองค์ทรงสอนให้พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย หรือพุทธบริษัทสี่นั้น ศึกษาพระธรรมคำสอนก่อน อันนี้ท่านเรียกว่าปริยัติธรรม ประการที่สอง

ทรงสอนว่า หลังจากที่ได้เรียน ได้ศึกษาแล้วให้เอาสิ่งที่เราได้เรียน ได้รู้ มาประพฤติปฏิบัติกับตัวเรากับใจเรากับกาย กั๊วจาของเรา เรียกว่า ปฏิบัติธรรม ประการที่สาม ทรงสอนว่า หลังจากที่ได้ปฏิบัติแล้ว ขึ้นต่อไปก็จะเป็นขั้นปฏิเวธธรรม คือการบรรลุเห็นผลจากการปฏิบัติ ประการที่สี่ ทรงสอนว่า หลังจากที่ได้บรรลุเห็นธรรมแล้ว จึงให้เอาไปเผยแผ่สั่งสอนผู้อื่นต่อไป นี่คือวิธีสืบทอด ถ่ายทอด ด้วยการศึกษ ปฏิบัติจนกระทั่งบรรลุ เมื่อบรรลุแล้ว จึงเอาไปเผยแผ่ต่อไป เป็นวิธีที่จะสามารถรักษาพระพุทธศาสนาให้คงอยู่กับโลกเราไปได้อย่างยาวนาน แต่ถ้าพุทธบริษัท หรือพุทธศาสนิกชน ละเว้นหน้าที่อันนี้แล้ว ศาสนาก็จะค่อยๆ เสื่อมไป จะค่อยๆ หดไป และในที่สุดก็จะมีเหลืออยู่ ศาสนาไม่ได้ถูกทำลายจากบุคคลภายนอก ศาตรารัฐต่างๆ ไม่สามารถจะมาทำลายพระพุทธศาสนาได้ สิ่งที่จะทำลายพระพุทธศาสนา ก็คือ ความประมาทนอนใจ หรือความไม่สนใจ ไม่เอื้ออาทร ไม่ประพฤติปฏิบัติหน้าที่ของพุทธบริษัทนั่นเอง (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2556)

หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาที่แท้จริงนั้น ท่านสอนในเรื่องหลักกรรม คือ ดี ชั่ว สุข ทุกข์นั้นอยู่ที่การกระทำ กรรม คือการกระทำ กรรมมี 3 อย่าง คือ กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม กรรมทางกาย เรียกว่า กายกรรม ทางวาจา เรียกว่า วจีกรรม ทางจิตใจ ทางความคิดอ่าน คือ มโนกรรม เมื่อทำไปแล้ว ซึ่งทำได้ 2 ทาง คือ ทำดีหรือทำชั่ว คิดดี คิดชั่ว พุทธดีหรือพุทธไม่ดี เมื่อทำไปแล้ว ผลก็ต้องตามมา คือ ผลดี หรือผลไม่ดี ผลดี คือความสุข ความเจริญรุ่งเรือง ผลไม่ดี คือความทุกข์ ความหายนะนี้คือ หลักของพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาไม่ได้สอนให้ชาวพุทธไปวิงวอน ไปอ้อนวอน หรือไปขอสิ่งต่างๆ จากพระพุทธรูปก็ดี จากพระสงฆ์องค์เจ้าก็ดี หรือจากต้นไม้ หรือจากอะไรทั้งสิ้น พระพุทธศาสนาสอนให้เราทำในสิ่งที่ดี ทำด้วยสติ ด้วยปัญญา ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ด้วยขันติ ความอดทน ถ้าเรามีสิ่งเหล่านี้แล้ว สิ่งต่างๆ ที่เราปรารถนาในโลกนี้ไม่ว่า ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข ก็จะมา เพราะว่าการวิงวอน การร้องขอ พระพุทธองค์ทรงตรัสว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นกับตัวเรานั้น เกิดจากการกระทำของเราเอง ทั้งในอดีต และในปัจจุบัน ที่ส่งผลให้เราเป็นอย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ สิ่งแรกที่พุทธศาสนิกชนควรกระทำ คือ สนใจศึกษาเล่าเรียนพระธรรมคำสอน ด้วยการเข้าวัด เข้าวา ฟังเทศน์ ฟังธรรม หรือศึกษาจากพระไตรปิฎก หรือศึกษาจากหนังสือของครูบาอาจารย์ พระสุปฏิปันโนทั้งหลาย และเมื่อได้ศึกษาแล้ว จะได้รับรู้สิ่งต่างๆ ที่พระพุทธเจ้าได้ทรงสั่งสอน ไว้ซึ่งสรุปได้ 3 หัวข้อใหญ่ๆ คือ ทำแต่ความดี ละความชั่ว ชำระจิตใจให้สะอาดหมดจด คือ ชำระความโลภ ความโกรธ ความหลงที่มีอยู่ในจิตใจให้หมดสิ้นไป (พระไพศาล วิสาโล, 2555)

ดังนั้น พวกเราชาวพุทธทั้งหลาย ผู้มีความศรัทธาเลื่อมใส ผู้เห็นคุณค่าอันยิ่งใหญ่ของพระพุทธศาสนา ขอให้เรายึดแนวทางที่พระพุทธองค์ได้ทรงให้กับพวกเราไว้ให้สืบทอด ถ่ายทอดมรดกอันล้ำค่าอันนี้ ด้วยการศึกษ ปฏิบัติ บรรลุธรรมแล้วจึงค่อยนำไปเผยแผ่ ถ้าเราสามารถประพฤติปฏิบัติอย่างนี้ได้แล้ว พระพุทธศาสนาก็จะคงอยู่กับโลกของเราไปอีกยาวนาน แต่ถ้าเราไม่ประพฤติปฏิบัติตามศาสนาของเรา ก็จะค่อยๆ หดหายไป ในที่สุดก็จะมีศาสนาเหลืออยู่ในโลกนี้อีกต่อไป จึงขอให้ท่าน

ทั้งหลายจึงตั้งอยู่ในความไม่ประมาท พยายามชวนชายศึกษาและประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บรรลุธรรม แล้วจึงนำไปเผยแผ่ เพื่อความสุข ความเจริญ แก่สังคมโลกต่อไป

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นเจ้าของวัดทองนพคุณ จังหวัดเพชรบุรี การดำเนินการตามบทบาทของการเป็นผู้นำองค์กรวัด จึงเห็นว่าบทบาทด้านการสืบทอดพระพุทธศาสนาเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่ง การไม่ดำเนินตามทางที่พระพุทธองค์ได้ทรงสอนไว้ ไม่ประพฤติปฏิบัติตามนั้นเป็นอย่างไร เช่น เวลามาวัด มาบวชก็ดี หรือมาทำบุญตักบาตรก็ดี มาโดยไม่สนใจจะศึกษาพระธรรมคำสอน ไม่รู้ว่าสิ่งต่างๆ ที่พระพุทธองค์ สั่งสอนให้กระทำกันนั้น มีอะไรบ้าง เป็นเหมือนกับคนหูหนวก ตาบอด ไม่รู้จักเรื่องผิด ถูก ดี ชั่ว ไม่รู้ว่าอะไรควร อะไรไม่ควร เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว การประพฤติปฏิบัติธรรมตามพระพุทธศาสนาก็เป็นไปแบบลุ่มๆ ดอนๆ เป็นไปแบบผิดๆ ถูกๆ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หลักธรรมที่พระพุทธองค์ได้ทรงสั่งสอนไว้ แต่เป็นไปในลักษณะของความมกมาย มีความคิดของลัทธิอื่นปะปนกับคำสอนของพระพุทธศาสนา จนกระทั่งไม่รู้ว่พระพุทธศาสนาสอนอะไร อย่างที่เราเห็นกันอยู่ทุกวันนี้ ด้วยความยึดมั่นนี้ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาโดยผ่านกระบวนการวิจัยโดยมีเป้าหมายหลักคือเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา และจากการที่ผู้วิจัยได้มีประสบการณ์เป็นเจ้าอาวาสในวัดทองนพคุณ จังหวัดเพชรบุรี มาเป็นเวลากว่า 20 ปีเศษ การได้คลุกคลีกับประชาชนในชุมชนรอบวัดโดยผ่านการได้รับกิจนิมนต์ในโอกาสต่างๆ การมีส่วนร่วมกับชุมชนในการปฏิบัติกิจทางศาสนา ด้วยกิจกรรมต่างๆ ของวัด ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเกี่ยวกับ การสืบทอดพระพุทธศาสนาโดย การบริหารเครือข่ายทุนในพื้นที่ด้วยหลักศาสนธรรมของวัดทองนพคุณ จังหวัดเพชรบุรี ทำให้ผู้วิจัยต้องศึกษาเพื่อหาข้อความรู้ที่จะนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบริบทวัดทองนพคุณ เพื่อให้การดำรงตนของสมาชิกในชุมชนอยู่ในหลักการของพระพุทธศาสนา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินการรับรู้ของเครือข่ายทุนในพื้นที่ที่มีต่อการสืบทอดพระพุทธศาสนาในวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาเครือข่ายทุนในพื้นที่ของวัดทองนพคุณในการจัดกิจกรรมเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาในวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาผลการสืบทอดพระพุทธศาสนาของเครือข่ายทุนในพื้นที่ของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรต้นของการวิจัย คือ การประเมินการรับรู้ของเครือข่ายทุนในพื้นที่ที่มีต่อการสืบทอดพระพุทธศาสนาในวัดทองนพคุณ
2. ตัวแปรตามของการวิจัย ได้แก่
 - 2.1 กระบวนการพัฒนาเครือข่ายทุนในพื้นที่ของวัดทองนพคุณ จังหวัดเพชรบุรี

2.2 ผลการสืบทอดพระพุทธศาสนาของเครือข่ายทุนในพื้นที่ของวัดทองนพคุณ
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมของวัดอย่างต่อเนื่องและ
 สม่่าเสมอระหว่างเดือนธันวาคม 2560 ถึงเดือนมิถุนายน 2562 รวมทั้งสิ้น 178 คน ได้จากการสุ่ม
 ตัวอย่างแบบเจาะจง

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เครือข่าย** หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันใดๆ ที่ตกลง
 จะประสานเชื่อมโยงเข้าหากัน ภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็น
 ระบบกลุ่มเครือข่ายแสดงออกเป็นการลงมือกระทำกิจกรรมร่วมกันซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เครือข่ายทุน
 ในพื้นที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการสร้างกิจกรรมของวัดเพื่อนำไปสู่การสืบทอด
 พระพุทธศาสนา เครือข่ายในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า LCN: Local Capital
 Network หมายถึง เครือข่ายทุนในพื้นที่ที่เรียนรู้ร่วมกันในการส่งเสริมการสืบทอดพระพุทธศาสนา
 (Seri Phongphit, 2005)

2. **ทุนในพื้นที่** หมายถึง ฐานรวมทั้งทักษะทางสังคมของบุคคล องค์กร หน่วยงานต่างๆ
 สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น หรือแม้แต่ความสามารถพิเศษ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ทุนในพื้นที่
 ประกอบด้วย 13 เครือข่าย คือ 1) สถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น 2) คณะพระสังฆาธิการ 3) องค์กร
 ปกครองท้องถิ่น 4) อสม. 5) คณะครูและนักเรียนในโรงเรียนใกล้ชุมชน 6) สำนักงานพระพุทธศาสนา
 7) ชมรมผู้สูงอายุในชุมชน 8) ภูมิปัญญาท้องถิ่น 9) กลุ่มส่งเสริมอาชีพ 10) กลุ่มประชาสัมพันธ์
 11) กลุ่มสนับสนุนด้านการเรียนประชาชน 12) เครือข่ายศาสนา 13) หน่วยรักษาความปลอดภัย ทั้ง
 13 ภาคีนี้ทำงานได้อย่างสอดประสานกันด้วยการบริหารตามหลักศาสนธรรม (อภิรติ วงศ์ศิริ, 2561)

3. การบริหารตามหลักศาสนธรรม ประกอบด้วย

- 3.1 ยึดหลักธรรมเป็นที่ตั้ง (ธมฺมาธิปไตยโย)
- 3.2 มีการประชุมกันอย่างสม่าเสมอ (อปฺริหานิยธมฺโม)
- 3.3 การปฏิบัติตนอันสมควรต่อการสืบทอดพระพุทธศาสนาอย่างสม่าเสมอ
(วตฺตสมฺปนฺโน)
- 3.4 มีความมุ่งมั่นในการทำกิจกรรมต่างๆ ของวัดอย่างเต็มกำลังความสามารถ
(อิทธิบาทธมฺโม)
- 3.5 มีหลักการในการโน้มน้าวให้บุคคลอื่นๆ ได้มีส่วนร่วมสืบทอดพระพุทธศาสนา
(สัคทวตฺถธมฺโม)

4. **ผู้สืบทอดและการสืบทอดพระพุทธศาสนา** ผู้สืบทอดในทางศาสนาพุทธ ได้แก่
 พุทธบริษัท 4 อันหมายถึง พุทธศาสนิกชน พุทธฆานิกะ พุทธสาวก อันเป็นกลุ่มผู้ร่วมกันนับถือ
 ร่วมกันศึกษา และร่วมกันรักษาพระพุทธศาสนาไว้ กลุ่มบุคคลที่สืบทอดพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย

4.1 **พระภิกษุ** คือ ผู้ชายที่นับถือศาสนาพุทธที่ได้บวชเพื่อศึกษา ปฏิบัติตามคำสอน
 (ธรรม) และคำสั่ง (วินัย) และมีหน้าที่เผยแผ่พระธรรมของพระพุทธเจ้า เรียกว่าภิกษุ ในกรณีที่เป็น
 เพศชาย

4.2 ภิกษุณี คือ ผู้หญิงที่นับถือศาสนาพุทธที่ได้บวชเพื่อศึกษา ปฏิบัติตามคำสอน (ธรรม) และคำสั่ง (วินัย) และมีหน้าที่เผยแผ่พระธรรมของพระพุทธเจ้า ปัจจุบันไม่มีในประเทศไทย

4.3 สามเณร สามเณรีและสิกขมานา คือ ผู้บวชที่มีอายุยังไม่ถึงเกณฑ์ 20 ปี จะเรียกว่าเป็นสามเณร สำหรับเด็กชาย และสามเณรีและสิกขมานา (สามเณรีที่ต้องไม่ผิดศีล 6 ข้อตลอด 2 ปี) สำหรับเด็กหญิง

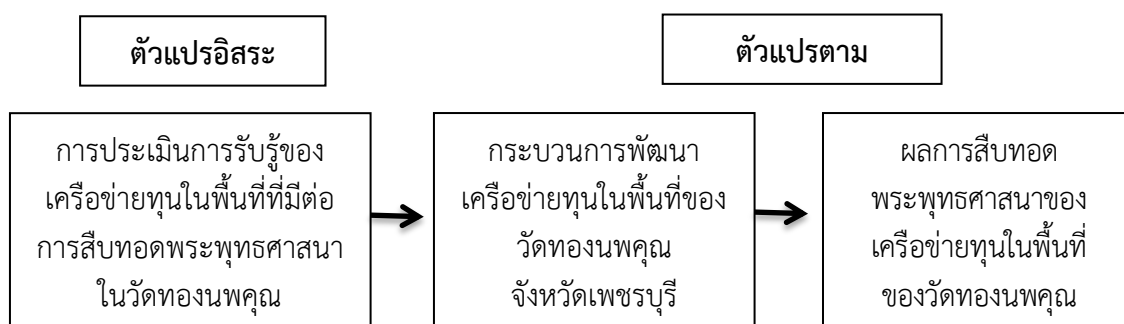
4.4 คฤหัสถ์ อุบาสก อุบาสิกา คือ บุคคลทั่วไปทั้งชายและหญิง ที่นับถือพระพุทธศาสนา เรียกว่าอุบาสก อุบาสิกา ตามลำดับ

5. ความเข้มแข็งของเครือข่ายทุนในพื้นที่ หมายถึง ความสามารถในการมีส่วนร่วมของ เครือข่ายทุนต่าง ๆ ในพื้นที่ ทั้ง 13 เครือข่าย คือ 1) สถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น 2) คณะพระสังฆาธิการ 3) องค์กรปกครองท้องถิ่น 4) อสม. 5) คณะครูและนักเรียนในโรงเรียนใกล้ชุมชน 6) สำนักงาน พระพุทธศาสนา 7) ชมรมผู้สูงอายุในชุมชน 8) ภูมิปัญญาท้องถิ่น 9) กลุ่มส่งเสริมอาชีพ 10) กลุ่ม ประชาสัมพันธ์ 11) กลุ่มสนับสนุนด้านการเรียนประชาชน 12) เครือข่ายศาสนา 13) หน่วยรักษา ความปลอดภัย ที่ร่วมพลังกันวางแผน ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด ประเมินผลการดำเนินงานตลอดจนปรับปรุงเพื่อการทำงานในรอบต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้พระพุทธศาสนาดำรงอยู่ไปในสังคมไทย

6. การปฏิบัติพฤติกรรมการสืบทอดพระพุทธศาสนา หมายถึง การแสดงออกของ พุทธบริษัท 4 ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมของวัดทองนพคุณ ตลอดระยะเวลาของการวิจัยที่แสดงออกในด้าน ความรู้เกี่ยวกับข้อธรรมะ การปฏิบัติธรรม และการถ่ายทอดธรรมะให้แก่บุคคลอื่น ๆ ในเวลาที่เหมาะสม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวัดระดับการปฏิบัติพฤติกรรมการสืบทอดพระพุทธศาสนาโดยใช้ แบบการประเมินการสืบทอดพระพุทธศาสนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองซึ่งผ่านการสังเคราะห์องค์ประกอบ เชิงโครงสร้างพฤติกรรมการสืบทอดพระพุทธศาสนาจากแนวคิดตามพระไตรปิฎก จากหนังสือพุทธธรรม ของพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2538)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสืบทอดพระพุทธศาสนาโดย การบริหารเครือข่ายทุนในพื้นที่ด้วยหลัก ศาสนธรรมของวัดทองนพคุณ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ โดยมีปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ ซึ่งได้ใช้กรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

ด้านความรู้

1. ได้ทราบการประเมินการรับรู้ของเครือข่ายทุนในพื้นที่ที่มีต่อการสืบทอดพระพุทธศาสนาในวัดทองนพคุณ และรูปแบบการบริหารจัดการเชิงพุทธที่ใช้หลักศาสนธรรม ในการสร้างเครือข่ายทุนในพื้นที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของวัด และหนุนเสริมให้ประชาชนทั่วไปเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีในการสืบทอดพระพุทธศาสนา

2. ได้ทราบถึงการศึกษากระบวนการพัฒนาเครือข่ายทุนในพื้นที่ของวัดทองนพคุณในการจัดกิจกรรมเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาในวัดทองนพคุณ และทราบข้อความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมของวัดในรูปแบบที่ถอดบทเรียนแล้วในกลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์ตรง

3. ได้ทราบผลการสืบทอดพระพุทธศาสนาของเครือข่ายทุนในพื้นที่ของวัดทองนพคุณ และทราบหลักการคิดเชิงนวัตกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการทุนในพื้นที่ทั้งที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรในท้องถิ่น รวมทั้งบุคลากรในท้องถิ่น ในลักษณะทั้งเชิงเอกลักษณ์ และสากล

ด้านการนำไปใช้

1. ได้ตัวแบบทางความคิดในการนำการบริหารเชิงพุทธมาใช้ในการพัฒนาชุมชนรอบๆ วัด ให้สามารถมีความคิด การดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นแนวทางการใช้ชีวิตที่สุขสงบมากขึ้น

2. การดำเนินชีวิตตามกิจกรรมของวัดเป็นส่วนสำคัญของชุมชน อันนำมาซึ่งการพัฒนาตนเอง พัฒนาความสามัคคี ความเอื้ออาทรต่อกัน รวมถึงการลดความเหลื่อมล้ำ และความขัดแย้งซึ่งกันและกัน